

ПИТАННЯ XI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТУРНІРУ ЮНИХ ГЕОГРАФІВ

1. Влітку 2014 р. у зарубіжних і вітчизняних засобах інформації повідомлялось про пластигроменат, знайдений на пляжах Гавайських островів. З чого складається ця речовина? Чому вона привернула до себе увагу? Поясніть причини формування пластигроменату та його вплив на різні складові географічної оболонки. Спрогнозуйте, чи буде ця речовина цікавою майбутнім поколінням дослідників Землі.

Г. Ш. Уварова, м. Київ

2. У 90-х роках ХХ ст. відомий український учений-географ Ф. Д. Заставний, аналізуючи геополітичне положення України, виділяв наявні «геополітичні пастки» (Крим, Придністров'я, Закарпаття, Одещина, Донбас). Чому вчений так назвав ці райони? Які, на вашу думку, проблеми і перспективи їх розвитку?

Л. Б. Паламарчук, м. Київ

3. В Україні є діаспори народів з країн-сусідів. Усі народи сусідніх країн, окрім поляків та білорусів, більш компактно проживають біля кордонів «своїх» країн. Одна з найдавніших національних меншин України – поляки, розселені переважно в селах Житомирської і Хмельницької областей та містах України, а білоруси – у великих містах. Поясніть таке розміщення національних меншин на території України.

4. Опишіть політичну карту світу епохи Великих географічних відкриттів (XV – XVII ст.). Які країни ви б запропонували до тогочасної «Великої сімки»? Поясніть свій вибір. Який вплив на формування сучасної політичної карти світу мала демаркаційна лінія папи Олександра VI та дві інші лінії поділу встановлені договорами між Португалією та Кастилією (Іспанією)?

М. В. Зінкевич, м. Львів

5. Четвертинний період є визначальним етапом у формуванні природи на території Украї-

ни. Які чинники сприяли цьому? Чому цей вплив є визначальним?

П. І. Щербань, м. Житомир

6. На підставі палеогеографічних реконструкцій доведено, що епохи похолодання чергуються з епохами потепління. Однак думки експертів розділилися: одні вважають, що температурний спад уже розпочався і земля чекає льодовиковий період, інші пророкують у найближчий час кліматичну катастрофу у зв'язку з глобальним потеплінням. Висловіть власну думку щодо таких прогнозів учених.

Н. М. Денисюк, м. Луцьк

7. Глобалізація є об'єктом дослідження багатьох сучасних наук. Чи можна вести мову про глобалізацію як про якісно новий етап розвитку світового господарства? Яку роль можуть відігравати в цьому питанні знання з географії?

**А. І. Довгань, м. Біла Церква,
Київська область**

8. Назвіть специфічні ознаки та схарактеризуйте майбутнє белігеративних (від лат. *veligero* – вести війну) ландшафтів. Покажіть це на прикладі України. Чи можливе раціональне використання белігеративних ландшафтів?

Г. І. Денисик, м. Вінниця

9. Якість життя визначається сукупністю показників, що відображають матеріальне, фізичне, соціальне і культурне благополуччя населення країни (регіону)? Як узгоджуються між собою поняття «якість життя населення» та «кількість населення»?

В. В. Яворська, м. Одеса

10. У Нікарагуа розпочалася підготовка до будівництва каналу, який сполучить Тихий й Атлантичний океани. Нова водна артерія повинна стати альтернативою Панамському каналу. Оцініть масштабність цього проекту, назвіть всі його «за» та «проти». Які можуть бути екологічні наслідки цієї новобудови?

Л. І. Зеленська, м. Дніпропетровськ

11. Для багатьох острівних держав світу внаслідок глобального потепління і підняття рівня Світового океану постала проблема евакуації населення та збереження суверенітету. Запропонуйте власні шляхи розв'язання цієї проблеми.

Р. Р. Сливка, м. Івано-Франківськ

12. «Пустелі – це повзучі катастрофи», - вважає професор з Нью-Йорка Майкл Голдсміт. Поки людство мріє про сади на Марсі, пустелі невпинно завойовують Землю. Поясніть причини швидкого опустелення територій. Які території на нашій планеті можуть стати найближчим часом пустелями?

Т. В. Ончева, м. Горловка, Донецька область

13. Як відомо, річки відіграють особливу роль для посушливих територій, зокрема й Степу. Незважаючи на тенденції впродовж останніх років щодо збільшення атмосферних опадів на півдні степової зони та зменшення водоспоживання, стік малих річок з року в рік зменшується, вони замулюються та міліють, заростають очеретом. Поясніть причини цього явища та запропонуйте шляхи поліпшення стану малих річок у цій природній зоні.

14. У другій половині ХХ ст. інженерами-гідротехніками було підготовлено проект сполучення судноплавним каналом Азовського й Чорного морів через Сиваш. Але проект не було реалізовано. Чи правильним було таке рішення? Доведіть або спростуйте його правильність.

**В. П. Воровка, м. Мелітополь,
Запорізька область**

15. Система умовних знаків на картах має свою історію розвитку – від давніх карт до сьогодення. Як вони змінилися? Які очікувати зміни в майбутньому?

16. Google Earth відображає поверхню Землі не так як на фізичних картах. Які карти природи найбільш подібні до цього зображення? Джерелом інформації для карт якої тематики може бути ця програма? Наведіть приклади.

Л. М. Даценко, м. Київ

17. Олешківські піски – найбільший у Європі піщаний масив, найбільша пустеля в Централь-

ній Європі, єдина піщана напівпустеля Європи... Таку характеристику цього регіону України можна почути останнім часом досить часто. Унікальність цього природного об'єкта складається з цілого комплексу показників. Назвіть їх. Чим насправді є Олешківські піски? Доведіть свою думку.

18. Відомий учений, дослідник природи Таврійського краю, Й. К. Пачоський називав степи «лісом догори ногами». Поясніть цей вислів ученого. Охарактеризуйте чинники, що зумовили утворення різнотравно-типчакково-ковиливих степів на території України. Які напрями наукових досліджень Й. К. Пачоського не втратили актуальності в наш час?

З. В. Філончук, м. Херсон

19. Нещодавно німецькі вчені дійшли висновку, що клімат Центральної Європи (в тому числі й України) через 10 років матиме ознаки субтропічного. Як, на вашу думку, ці зміни можуть вплинути на економічне й суспільне життя Європи та України?

**М. О. Швець, м. Олексієво-Дружківка,
Донецька область**

20. Усі країни світу поділяються на групи за певними географічними, політичними, економічними, соціальними та іншими ознаками. Які зміни відбулися в типології держав за останні 25 років? Наведіть приклади переходу країн з однієї категорії до іншої.

21. Як може вплинути на розвиток економічних відносин у світі в цілому та в окремих країнах збільшення швидкостей перевезення пасажирів і вантажів залізничним транспортом?

О. І. Грінченко, О. М. Саввіч, м. Харків

22. Біженці (або утікачі) – особи, які внаслідок військових дій та інших непередбачуваних надзвичайних обставин, змушені залишити свою країну або місцевість, де вони постійно проживали. Які це можуть бути «непередбачувані надзвичайні обставини»? Де і коли, внаслідок чого з'явився цей термін? Схарактеризуйте сучасні масштаби проблеми, пов'язаної з біженцями. Чи завжди існують способи розв'язання цієї проблеми?

С. Л. Капіруліна, м. Київ